

ศรัณยา ฤกษ์จำ 2553: ชีวิตวิทยาบางประการของอ้นเล็ก *Cannomys badius* Hodgson, 1841  
ในพื้นที่ป่าเต็งรัง บ้านหนองแวง ตำบลอุดมทรัพย์ อำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา  
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ชีววิทยา) สาขาชีววิทยา ภาควิชาสัตววิทยา  
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกทิมาณี พันธุ์เขียว, วท.ด. 116 หน้า

การศึกษาชีวิตวิทยาบางประการของอ้นเล็ก *Cannomys badius* Hodgson, 1841 ในพื้นที่ป่าเต็งรัง  
บ้านหนองแวง ตำบลอุดมทรัพย์ อำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 28 โพร่งพักอาศัย พบอ้นเล็ก  
28 ตัว จากแต่ละโพร่ง เป็นเพศผู้ 11 ตัว และเพศเมีย 17 ตัว มีน้ำหนักตัวเฉลี่ย  $200.91 \pm 84.55$  และ  $196.47 \pm 31.81$   
กรัม ความยาวลำตัวเฉลี่ย  $17.05 \pm 2.32$  และ  $18.24 \pm 1.67$  เซนติเมตร ความยาวหางเฉลี่ย  $5 \pm 0.76$  และ  $5.71 \pm 0.79$   
เซนติเมตร ตามลำดับ โพร่งพักอาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ดินปนทราย (sandy loam) ประกอบด้วย กองดินที่อ้นเล็ก  
ขุดขึ้นมาไว้ที่ผิวดิน เส้นทางเดินใต้ดิน รังนอน และรูหลบภัย จำนวนกองดินเฉลี่ยคือ  $8.36 \pm 3.67$  กอง มีน้ำหนัก  
ดินเฉลี่ย  $67.29 \pm 47.30$  กิโลกรัม เส้นทางเดินใต้ดินขนานไปตามผิวดินในระดับความลึกเฉลี่ยจากผิวดิน  $20.52 \pm 4.01$   
เซนติเมตร มีความกว้างมากกว่าลำตัวอ้นเล็กเพียงเล็กน้อย รังนอนเป็นโพร่งค่อนข้างกลม มีระดับ  
ความลึกจากผิวดินเฉลี่ย  $42.57 \pm 18.87$  เซนติเมตร รูหลบภัยอยู่ใกล้รังนอนลึกลงไปจากผิวดินเฉลี่ย  $63.53 \pm 26.01$   
เซนติเมตร เมื่อเปรียบเทียบความยาวเส้นทางเดินใต้ดินกับน้ำหนักตัวของอ้นเล็กพบมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์  
(r) ที่ 0.819 อุณหภูมิเฉลี่ยภายในรังนอนและที่ระดับผิวดินมีค่าใกล้เคียงกันที่  $27.11 \pm 0.32$  และ  $27.89 \pm 0.74$  องศา  
เซลเซียส เมื่อตรวจสอบสังคมพืชบริเวณโพร่งพักอาศัย พบพันธุ์ไม้ทั้งหมด 93 ชนิด โดย 23 ชนิดจากการสุ่ม  
ตัวอย่าง 11 แปลง ไม้เด่น คือ พลอง *Dipterocarpus tuberculatus* Roxb ส่วนพืชอาหารของอ้นเล็ก มีจำนวน 17  
ชนิด โดยพืชอาหารหลักคือ หนุ่ยเป็ก *Vietnamosasa pusilla* (Chevalier & A. Camus) Nguyen การตรวจสอบ  
ค่าโลหิตวิทยาเฉลี่ยของอ้นเล็กเพศผู้และเพศเมียพบจำนวนเม็ดเลือดแดง 5.76 และ 5.42 เซลล์ต่อไมโครลิตร  
เม็ดเลือดขาว 5.77 และ 4.5 เซลล์ต่อไมโครลิตร เมื่อจำแนกชนิดของเม็ดเลือดขาวพบนิวโทรฟิลมีเปอร์เซ็นต์  
สูงที่สุดเท่ากับ 62.45 และ 72.65 รองลงมาคือ ลิมโฟไซต์เท่ากับ 34.18 และ 22.18 และน้อยที่สุดคือโมโนไซต์  
เท่ากับ 3.36 และ 4 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ โดยไม่พบเบโซฟิลแต่พบอีโอสิโนฟิล 2 เปอร์เซ็นต์ในอ้นเล็กเพียง 1 ตัว  
ค่าฮีโมโกลบินของอ้นเล็กเพศผู้และเพศเมียมีค่าใกล้เคียงกันที่ 14.49 และ 14.96 กรัมต่อเดซิลิตร ฮีมาโตคริต  
40.70 และ 41.44 เปอร์เซ็นต์ MCHC 35.59 และ 34.97 กรัมต่อเดซิลิตร และ MCV 73.97 และ 76.62 เฟมโตลิตร  
ตามลำดับ อ้นเล็กบางตัวมีภาวะโลหิตจาง อาจเนื่องมาจากการได้รับสารพิษจากรากพืชที่เป็นอาหาร จากการตรวจสอบ  
ปรสิตภายนอกพบ ไร (mite) *Haemolaelaps* sp. โดยไม่พบปรสิตในเลือด และไข่พยาธิในมูลของอ้นเล็ก